

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

No. 188

TORSTAINA, ELOK. 12 P. — THURSDAY, AUGUST 12

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

KÄDET IRTI NEUVOSTO VENÄJÄSTÄ

Amerikalainen tuomari palanut Moskovasta ja kiittää neuvostovaltaa

CHICAGO, Ill., 11 p. elok. — "Kädet irti Venäjästä" oli tuomari Harry M. Fisherin julistus, kun hän palasi Chicagoon.

Juutalaisten avustuskomitea lähetti hänet viime tammikuulla Ukrainaan ja Neuvosto-Venäjälle valvomaan juutalaisten avustamista. Hän ensimmäiset sanansa haastatteluille kuuluttivat: "Mitä Venäjään tulee, niin sanoin liittolaisille 'kädet irti', jos voisit. Jättäkäämme Venäjä rauhaan. Antakaamme sille tilaisuus kehittää kauppaansa, teollisuuttaan ja maatalouttaan. "Minä olen varma, että neuvostohallitus on pysyväinen latus Venäjällä. Venäjän kansa alistuu siihen ja se on tehnyt suuren työn Venäjälle, eritoten kasvatuksellista työtä.

Talopojat kannattavat sovittia. "Talopojat kannattavat sovittihallintoa. Kahdeksankymmenviisivuorokautta kestaneen sovittien prosentin kansasta tukee sovittia, koska he ovat siitä hyötynneet. Punaisten Armeija kykenee jakamaan ruokaa kaikille, jotka ovat sen lipun alla. Sen sotilaat saavat lähetettyä ruoka-annoksia omaisilleen paikkopostissa. Tämä merkitsee paljon maassa, jossa elintarpeet ovat vähäisiä ja monet elävät mustalla leivällä.

Tuomari on komissionin esimiehen, joka tulee jakamaan \$5,000,000 avustusta Ukrainaan, Venäjän ja Puolan juutalaisille. Hän kieltäytyi puhumasta Puolan tilasta, sanoen, että "se voisi olla vahingollista niille, jotka johtavat juutalaisten avustamista Puolassa." Hän viittasi juutalaisten kärsimisiin pogromiin Puolassa ja Ukrainassa, jossa kaksi hänen seuralaistaan, tohtori Friedlander ja Cantor, molemmat New Yorkista, murhattiin valkoisten vallassa olevilla alueille.

Moskovassa turvallaista. "Minä en ollut kertaakaan henkilökohtaisesti varassa ollessani Neuvosto-Venäjästä," sanoi tuomari. "Kävelin Moskovassa kaduilla niinkuin varhain kuin kello 3 aikana aamulla päälläni suuri summa rahaa joutumalla minkäänlaisen seikkailun. Moskova oli yhtä turvallinen ja rauhallinen kaupunki kuin yksikään jossa vierailin muualla Euroopassa."

Merimiesten kongressi on koolla Brysselissä

BRYSEL, elok. 11 p. — Kansainvälinen merimiesten kongressi avattiin täällä eilen ja oli tilaisuudessa saapuvilla edustajia Englannista, Yhdysvalloista, Ranskasta, Hollannista, Skandinaavian maista ja Belgista, kaikkiaan 50. Belgian sosialistinen työministeri Waters piti puheen, jossa sanoi mailman rauhan olevan mahdollinen vasta sitte kun työlaiset ottavat osaa tuotantolaitosten johtoon.

AMERIKALAISET PELURIT TUKEVAT CANTUN KAPINAA

WASHINGTON, 11 p. elok. — Methodistien raittiusliiton sihteeri Deets Picket on tutkinut syytä Aia-Californian kuvernöörin Estaban Cantun kapinaan ja jättänyt tutkimuksistaan raportin valtiohoitajalle. Picket syyttää suoraan amerikalaisia pelureita ja pehneiden harjoittajia kapinahakkeen perusteella.

VILLA- JA PUMPULITEHTAIDEN SULKEMISTA TUTKitaan

WASHINGTON, 10 p. elok. — Prokurattori Palmerin virastosta annettiin tänään tiedoksi, että virasto on ryhtynyt tutkimaan villan ja pumpulitehtaiden sulkemista, saadakseen selville onko työväestöön tarkoituksena pitää kankaiden hintoja korkealla.

ROOMA, elok. 11 p. — Entente on antanut Kreikalle luvan miehittää Konstantinopoli, kerrotaan Osservatore Romanolle tulevissa tiedonannossa.

LONTOO, elok. 11 p. — Persian armeija on lähellä Bakua saattanut häviölle Venäjän punaisen armeijan, joka on hyökännyt Persiaan.

ROOMA, elok. 11 p. — Entente on antanut Kreikalle luvan miehittää Konstantinopoli, kerrotaan Osservatore Romanolle tulevissa tiedonannossa.

LONTOO, elok. 11 p. — Liettuun valtiopäivät ovat vahvistaneet Venäjän kanssa tehdyn rauhansopimuksen, mikäli tänne tiedotetaan.

Venäläisen merimiehen kohtalo Yhdysvalloissa

NEW YORK, (F.P.) — Matvej Kaplunoff on venäläinen merimies, 23-vuotias, jota siirtolaisviranomaiset oikeusviraston ja komissioneri Caminetin propagandan kihoituksesta koettavat karkottaa sillä perusteella, että "hänestä voi tulla yleinen hoitolaisten."

Kaplunoff on nykyään vapaana \$1,000 takauksella, jonka hankki National Civil Liberties Union, kunnes liittohallinnon tuomari Augustus N. Hand on tehnyt päätöksensä liittohallinnon tuomarin John C. Knox:in antamassa habeas corpus-hakemuksessa. Kaplunoff olisi valmis itse karkottamaan itsensä ja ryhtymään uudelleen merimieheksi, jota tointa hän harjoitti koko ajan saamisestaan tänne v. 1913 vangitsemisaiheensa sitä viime vuosikautta Seattlessa. Mutta hän ei näe minkäänlaisia oikeutta siinä, että häntä todella tehdään "yleinen hoitolaisten" sulkemalla hänet vankilaan ja Ellis-saarelle odottamaan kulkua, ehkä vuosia, kunnes hallitus asettaa hänet Venäjälle menemään laivaan.

Harry Weinberger, Kaplunoffin lakimies, sanoi, että merimies vangittu Seattlessa, kun hän sai ulosmaksunsa luvasta tehtyään retken New Yorkista, jonka kuluissa oli levittänyt I. W. W.-liiton lehtisiä ja pitänyt l.w.w.-läisiä puheita laivan miehistölle. Kapteeni oli ilmoittanut hänet radikaalisena agitaattorina. Oikeusviraston agentit napasivat hänet kiinni juuri kun hän oli vastaanottamassa maksuaan \$55 kuukaudessa toisen luokan matrusina. Hänet viskattiin vankilaan. Useita syytöksiä tehtiin miehestä vastaan, mutta mitään kannetta ei koskaan nostettu. Viimein hänet luovutettiin siirtolaiskomissionerille, joka hankki karkotusmääräyksen.

Kuulustelussa kaikki muut mahdolliset karkotuksen syyt evättiin, joten viimein hyväksyttiin "mahdollisen julkisen hoitolaisten" tekosyy. Koska mies on täysin terve, on syytös kieltämättä villipillinen. Kuitenkin Kaplunoff pidettiin vankeudessa tämän vuoden heinäkuuhun asti, jolloin hänet tuotiin Ellis-saarelle.

Weinberger kirjotti asiasta työstehäin apulaiselle Polkille: "Jos departementti hyväksyy tässä jutussa esitetyn verukkeen, niin vakuaan, että voisin karkottaa jokaisen ulkomaalaisen Amerikasta 'täydellä syyllä', jos vain sitä haluaisin." "Mahdollisen julkisen hoitolaisten" tekosyy on usein käytetty lakkoilaisia vastaan kaupunkien ja kauntien virkallisten taholta, seurauksella, että lakkolaisia on lähetetty vankilaan 30-60 päiväksi, joten syytös siten on tullut todeksi. Mutta tässä tapauksessa liittohallinnon junkerilaiset yrittävät perustaa syytöksen, jonka kautta lakkolaiset ja niillä työväen agitaattorit tahansa, elleivät ole maan kansalaisia, voitaisiin karkottaa maasta, siitä huolimatta ovatko he perustaneet kodin ja perheen tänne. Jos siirtolaistyöväline nousee vastustamaan teollista sortoa tässä maassa, joko terästehtaasta, kalvanossa tai muualla, karkotettaisiin heidät yksinkertaisesti.

Vastauksessaan Weinbergin protestiin, Mr. Post selttiä, että "jos tosiasiat ovat sellaiset kuin te ne esitätte, niin liittohallinnon tuomioistuin varmasti kannattaa habeas corpus-hakemusta," vapauttaen tämän Kaplunoffin.

Muita tätä ennen on Kaplunoff saanut istua lähes vuoden vankeudessa.

ROOMA, elok. 11 p. — Entente on antanut Kreikalle luvan miehittää Konstantinopoli, kerrotaan Osservatore Romanolle tulevissa tiedonannossa.

LONTOO, elok. 11 p. — Persian armeija on lähellä Bakua saattanut häviölle Venäjän punaisen armeijan, joka on hyökännyt Persiaan.

ROOMA, elok. 11 p. — Entente on antanut Kreikalle luvan miehittää Konstantinopoli, kerrotaan Osservatore Romanolle tulevissa tiedonannossa.

LONTOO, elok. 11 p. — Liettuun valtiopäivät ovat vahvistaneet Venäjän kanssa tehdyn rauhansopimuksen, mikäli tänne tiedotetaan.

LONTOO, elok. 11 p. — Liettuun valtiopäivät ovat vahvistaneet Venäjän kanssa tehdyn rauhansopimuksen, mikäli tänne tiedotetaan.

Ranska antaa kaikenlaista apua kenraali Wrangelille

Lukuisia puolalaisia on bolshevikien riveissä taistelemassa Puolan imperialisteja vastaan. Saksalaisiakin menee bolshevikien avuksi.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 12, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

LONTOO, elok. 11 p. — Bolshevikit lähenivät vahvasti linnoitettua Novogeorgievskin kaupunkia, joka on Veikselin varrella, vain 18 mailin päässä Varsovasta, mikäli tänne Moskovasta tulevissa radiosanomassa kerrotaan.

Bolshevikit ovat saattaneet puolalaisia heidän kummituksellaan sivustalla Bug-joen rintamalla ja ovat vallanneet asemia 12-14 mailin päässä länteen Bug-joesta. Puolalaisen rintama Varsovaa luoteis- ja luoteispuolella on murtunut ja uukkojen lävitse painantuneet punaiset ovat nyt vajaan 21 mailin päässä Varsovasta, kerrotaan Central Newsille Berliinistä tulevissa tiedonannossa. Pohjoisella rintamalla olevilla puolalaisilla sanotaan puuttuvan ammuksia.

VARSOVA KUKISTUU PIAN VARSOVA, elok. 11 p. — Varsova tulee kukistumaan lyhyen ajan sisällä, jolleivät Venäjän ja Puolan edustajat tee sopimusta vihollisuksien lopettamiseksi Minskin konferenssissa, tämä käyden selville rintamalla tänne tulevissa tiedonannoissa. Useista paikoista lähtien rintama Berliinin kautta (?) tulleet tiedot kertovat, että puolalaiset eivät tee vakavampaa vastarintaa bolshevikille missään. Eteläisellä rintamalla heidän kerrotaan perääntyneen "kiireisesti". Useissa paikoissa ovat puolalaiset perääntyneet niin nopeasti, että punaiset eivät ole voineet olla kosketuksissa heidän kanssaan. Punaiset ratsuotuslaivat ovat tehneet partioiretkiä rinta- ja taustalla, ja vanginneet useita pääjoukoista jälle jääneitä puolalaisia. Teiden, joita myöten puolalaiset ovat perääntyneet, sanotaan olevan täynnä puolalaisten jälkeensä jättämiä sotatarpeita.

ENGLANNIN RAATAJAT OVAT VALPPAINA

LONTOO, elok. 11 p. — Täällä lähti tänään Moskovaan kaksi Venäjän lähetystä enteesä. Otaksuutaan heidän vevän Kameneffin Leninille kirjelmän, jossa tämä kehottaa neuvostohallitusta hyväksymään Englannin ehdot.

Työväestön taholta ilmoitettiin tänään, että perjantaisi on tänne kutsuttu koolle ammattijärjestöjen edustajat kaikkialta yhdistyneestä kuningaskunnasta. He tulevat täällä kuolla ollessaan pitämässä silmällä hallituksen toimia, ollen aina valmiina toteuttamaan uhkauksensa, koskien tuotannon halvaannuttamista yleislakon kautta siinä tapauksessa, jos sodan 'puhkeaminen näyttäisi mahdolliselta sen kautta, että Minskin konferenssi raukkaa tyhjäksi.

RANSKA TAISTELEMAAN BOL-SHEVIKIA VASTAAN

LONTOO, elok. 11 p. — Pariisista tänään illana tulleet tiedot kertovat, että Ranska tulee antamaan sotilaallista avustusta kenraali Wrangelin de fakto-hallitukselle etelä-Venäjällä, suurta bolshevikia vastaan kohdistettua hyökkäysliikettä varten. Tärkeissä lähteissä on hälyttäviä kirjoituksia uudesta Venäjän tilanteesta, joka on syntynyt sen kautta kun Ranskan ulkoministeriö tiedotti, että Ranska on tunnustanut kenraali Wrangelin muodostaman anti-bolshevististen de fakto-hallituksen etelä-Venäjällä. Otaksuutaan Ranskan ryhtyneen tuollaisiin toimenpiteisiin nykyhetkellä tarkoituksella vaikuttaa määrättyllä tavalla Rumaniaan.

Jos Rumania julistaisi sodan Neuvosto-Venäjä vastaan, niin Ranskalla olisi silloin kaksi tietä avoinna sotilaiden, ampuma-aseiden ja ammuksien lähettämistä varten etelä-Venäjälle. Se voisi niitä kuljettaa matitse Rumanian lävitse ja meritse Dardanellien kautta.

Kenraali Wrangelin anti-bolshevistiset joukot kontrolloivat noin 25,000 neliöllä maa-alaa etelä-Venäjällä. Ranska tunnustaa W:n hallituksen, koska hän lupaa suorittaa taarihalituksen ottamat lainat ja

Amerikal. upseeri Venäjän punaisista

DENVER, Colo. — Kapteeni W. A. Rees, joka on juuri saapunut tänne Siperiasta, missä hän on ollut amerikalaisen joukkojen mukana toista vuotta, sanoi että Yhdysvalloissa on levietty kokonaan harhaanjohtavia käsityksiä Venäjästä yleensä ja bolshevikista erityisesti. "Maillmassa ei ole sitä mahtia, joka kykenee kukistamaan bolshevikisen liikkeen," sanoi Rees "ja se on ainoastaan ajan kysymys kun bolshevikit järjestävät Venäjän sisäisen elämän ja tuotannon siten, että jokaisella maan asukkaalla taataan työ ja huolto-toimeentulo."

"Bolshevikit eivät ole murhaajia, eivätkä harjoita terroria kansan keskuudessa. Mikäli sotilaallinen puolestus on ollut kysymyksessä, he ovat ainoastaan puolustaneet niitä oikeuksia, jotka heille vapautta rakastavina ihmisinä kuuluvat."

Kapteeni Rees on ollut niiden amerikalaisen insinöörin mukana, jotka ovat pitäneet huolta Siperian rautatiestä ja on hän siis joutunut matkustelemaan kaikkialla Siperiassa ja tuntee perinpohjin sikäläiset oloet. "Kansa on kaikkialla suosiollista bolshevikille." Jatko hän, "ei kukaan missään tapaa vihollista käyttäytymistä heitä kohtaan. Melkein kaikkiin kaupunkiin on perustettu komissionhallituskia ja vaikka köyhyyttä on olemassa hyvässä määrässä, niin siitä huolimatta näyttää kansa elävän rauhassa. Kaupunkien kaduilla ei näe aseistettuja sotilaita enempää kuin muitakaan aseistettuja miehiä.

"Syytökset bolshevikien julmuksista ja verilöylyistä ovat kaikkea perää vailla. Niiden monien kuukausien aikana kun olin Siperiassa en nähty yhdenkään vallankumouksellisen tekevän murhaa eikä harjoittavan raakuuksia. Se mitä amerikalaisilla oli rettelöitä Siperiassa se oli Koltshakin joukkojen kanssa eikä 'sinun' bolshevikien kanssa. "Bolshevikit kohtelivat meitä ystävällisesti ja me tunnemme olevamme turvassa silloin kun olimme heidän alueillaan. Minun kokemuksesta niistä on se, että he ovat aina rauhallisia, miellyttäviä ja halukkaita oppimaan ja tekemään työtä."

ÄÄNIOKEUSTAISTELU EI NÄYTÄ LUPAAVALTA TENNESSESSÄ

NASHVILLE, Tenn., 11 p. elok. — Näisten perustuslaillisen äänioikeuseistyksen kohtalo Tennesseeen lainlaattajainkannassa ei näytä kovinkaan lupaavalta.

Lainlaattajainkannan ylähuoneessa on valtiosenattori McFarlane tehnyt esityksen, että kaikki ulkopuolelta saapuneet äänioikeustaistelajat, jo koota äänioikeuseistyksen vastustajia tai puoltajia, määrätään kärrimään telttansa ja poistumaan kaupunkista, että lainlaattajat saavat ilman ulkopuolista vaikutusta ratkaista asian. McFarlane tuntee näiden äänioikeutea koskevan perustuslakimuuoksen vastustajana ja hänen esityksensä tiedetään tähtävän Nashvilleen saapuneita suffragetteja vastaan.

Pienen voiton saivat suffragetit alahuoneessa, kun äänestettiin pöydälle esitys, että kysymys lykätään käsitelystä kunnes valtion eri kaunteissa pidettävien joukkokokousten päätöksistä on saatu tietoja.

DE VALERA ESITTÄÄ IRLANNIN TASAVALLAN TUNNUSTAMISTA

WASHINGTON, 11 p. elok. — Eamon de Valera, Irlannin tasavallan" maanpaossa oleva presidentti, jonka salaperäisestä katoamisesta äskettäin kerrottiin, on nykyään Washingtonissa.

De Valera ilmoittaa tuelan näinä päivinä esittämään valtiostuvoston Irlannin tasavallan tunnustamista.

SUURIA LAKKOJA ITALIASSA

ROOMA. — Kansallinen katuvan nutyöläisten uno on julistanut yleislakon myötätunnon osotteksi niita katuvanutyöläisiä kohtaan, jotka ovat lakossa. Kaikkia suurimmassa kaupungissa on katuvanulkkienne pysähtynyt.

Sähkötyöläisten yleislakko on myös ukaamassa. Eismuoksi katkaisivat he muutamissa kaupungissa kaikki sähkövoimat tunkkisi. Rooma oli täydellisesti pimeryssä klo 10:stä 11. Ammattijärjestöjen yleisneuvosto neuvottelee tilanteesta.

LAKKOLAISET EIVÄT TAIVU DEN VERISSÄ

Denver Tramway Co:n lakkoutuneet työlaiset äänestivät tänään 771 äänellä 36 vastaan lakkoon jäämisen puolesta, hyljätään katuvanutyöläisten esittämät ehdot konferenssin jälkeen, jossa olivat osallisina kenraalimajuri Leonard Wood, kaupungin ja yhtiön virkalliset sekä lakkolaisten edustajat.

Kaupunginvirkallisten ja lakkolaisten yhteyden kokous pidettiin, jotta kenraali Wood tuustaisi katumellekoiden syihin. Lukuisia todistajia esintyi.

Psyyshurtat määrätty poistumaan Yleinen mielipide oli niin voimakkaasti lakkolaisten puolella, että itse kenraali oli pakotettu moittimaan rikkurien törkeysää ja konferenssin jälkeä hän määräsi heti poistettavaksi kaupungista kaikki ulkoautot psyyshurta.

Kenraali Wood moitti yhtiötä ja kaupungin virkallisia psyyshurttien tuottamisesta ja sanoi rikkurien toimeenpanema ampumista "raukkamaisiksi murhiksi."

Konferenssin aikana Wood & noi, että "jotakin teistä tullaan syyttämään murhasta." Hän määräsi toimeenpantavaksi uuden tutkijon ampumisista, luvaten palata takaisin kolmen viikon kuluttua. Hän lähti tänään Chicagoon.

Täällä olevien sotajoukkojen komentaja, eversti Ballou, sanoo jäävänsä joukkoineen kaupunkiin, kunnes katuvanulkkien on täydessä kunnossa.

Katuvanulka oli tänäänkin liikkeellä rikkurien miehittämänä. Wassele kadulla toimisi kaksi rikkurien miehittämiä katuvanulka. Toista vauuna ajava rikkuri haavottui hengenvaarallisesti ja useita "matkustajia" loukkaantui.

Provokotioita on yritetty harjoittaa kuulustelujen aikana. Plattkadun ja 14-kadun kulmassa olevan rakennuksen toisesta kerroksesta ammuttiin kaksi laukausta rikkurien miehittämään katuvanulka. Ampujat ei saatu kiinni.

Ponzin pankki täydytty sulkea

BOSTON, Mass. — Suurt huomiot "herättäneen" "finanssi-neron" Charles Ponzin pankki, Hanover Trust Co., on suljettu valtion pankkikommissionerin toimesta. Virkallisia selttiä, että pankki "ei ole turvallinen talletuspaikka."

Sanomajohdissa on ollut nyt uutisia, että Charles Ponzi on ollut väärennyksestä vangittuna Camadassa, nimellä Charles Bianchi. Ponzi ei ole kieltänyt suoraan esittä tätä esytystä, mutta selttiä eriden selkköjen vuoksi joutuneensa kärsimään toisen henkilön hahrahduksen vuoksi.